

การประยุกต์ใช้มาตรฐานคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ในประเทศไทย

Supawadee In tasaeng, Chatchai Uttha, Karuna Pimprasan, Chuthamart Panklin
Geo-Informatics and Space Technology Development Agency

E-mail: supawadee.i@gistda.or.th, chatchai@gistda.or.th, karuna@gistda.or.th, panklin.p@gmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเทคโนโลยีทางด้านภูมิสารสนเทศได้รับความสนใจ และมีการพัฒนาเครื่องมือ รวมถึงการประยุกต์ใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับระหว่างหน่วยงาน ประชาชนทั่วไป และนานาชาติ เกิดการแลกเปลี่ยน หรือการเชื่อมโยง การใช้งานข้อมูลระหว่างกัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้พบปัญหาในการนำข้อมูลมาใช้งานร่วมกันขึ้น เช่น ปัญหาของระบบพิกัดที่ต่างกัน ค่าความถูกต้องของข้อมูลที่ต่างกัน และเทคโนโลยีที่ใช้ผลิตข้อมูล เป็นต้น

การจัดทำคำอธิบายข้อมูล เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ เนื่องจากจัดทำคำอธิบายข้อมูลให้กับข้อมูลภูมิสารสนเทศ ทำให้สามารถทราบรายละเอียดในการจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศนั้นๆขึ้น เช่น ใครจัดสร้าง หรือดูแลข้อมูลเนื้อหาข้อมูลคืออะไร ข้อมูลครอบคลุมพื้นที่ใด ติดต่อขอข้อมูลได้ที่ใด วันเวลาที่ผลิตข้อมูลจัดทำขึ้นเมื่อไร ปรับปรุงล่าสุดเมื่อไร ข้อมูลถูกจัดสร้างขึ้นอย่างไรอีกทั้งคำอธิบายข้อมูลสามารถนำมาใช้ในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลได้

ที่ผ่านมา กลุ่มพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภูมิสารสนเทศ (NSDI) ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งเป็นเลขาคณะกรรมการภูมิสารสนเทศแห่งชาติ (กภช.) ได้ทำการออกแบบหน้าตาเพื่อใช้ในการกรอกรายละเอียดของคำอธิบายข้อมูล ตามกรอบมาตรฐานคำอธิบายข้อมูลที่กำหนดใน ISO 19115 Geographic Information – Metadata และได้นำไปทดลองกับผู้ใช้ซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ผลของการทดลอง ประเด็นที่สำคัญคือ ความจำเป็น และความสำคัญในการนำคำอธิบายข้อมูลไปใช้งาน เนื่องจากผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลในระดับแสดงผล และในระดับการใช้งานในมาตราส่วนใหญ่ ซึ่งไม่คำนึงถึงความละเอียดถูกต้องของข้อมูลมากนัก จึงยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำคำอธิบายข้อมูล

ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้งานมาตรฐานคำอธิบายข้อมูล เพื่อส่งเสริมการใช้นโยบายข้อมูลในการจัดทำคำอธิบายข้อมูลให้กับข้อมูลภูมิสารสนเทศ และเป็นตัวอย่างในการนำคำอธิบายข้อมูลไปใช้งาน เพื่อให้ผู้ใช้ทั่วไปสามารถนำงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ต่อไป

คำสำคัญ คำอธิบายข้อมูล, Metadata, GIS, มาตรฐานภูมิสารสนเทศ, NSDI